

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 4 Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inserati davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300 Din.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Obnovitev rimskega carstva?

Papež bo baje kronal italijanskega kralja za rimskega cesarja - Redni diplomatski odnosi med Vatikanom in Kvirinalom - Prve medsebojne pogodbe

— Pariz, 12. februarja. »Chicago Tribune« poroča, da bo Mussolini zahteval kot prvo posledico sporazuma med Kvirinalom in Vatikanom proglasitev italijanskega kralja za rimskega cesarja, da bi se tako poudarila moč Italije kot velesile. Papež naj bi kronal italijanskega kralja za cesarja in tako obnovil sveto rimsko državo.

Rim, 12. februarja. Po neoficijelnih informacijah obsega pogodba, ki je bila včeraj na svečan način podpisana v lateranski palači, predgovor in 27 členov. Med drugim vsebuje določbo, po kateri se Italija obvezuje, da proglasi rimsko katoliško vero po ustavi za državno vero v Italiji. Papežu se priznava popolna suvereniteta v Vatikanu v mejah, ki so določene po pogodbi.

Obnovljena cerkvena država, ki se uradno naziva »Città del Vaticano« bo spadala izključno pod upravo papeža. Italijanska vlada pa bo na svoje stroške uredila v tej državi vse komunikacijske ustanove, zgradila posebno vatikansko železniško postajo, uredila poštne urad, brzojav in telefon, vzdrževala vse ceste in skrbela za redno vzdrževanje vseh teh ustanov.

Pogodba ureja nadalje svoboden prehod vatikanskih podanikov preko italijanskega ozemlja. Posebne ugodnosti predvideva za razne cerkvene dostojanstvenike, hivačice izven teritorija papeške države.

Italija priznava papežu pravico, da po mednarodnem pravu ustanovi svoja poslaništva in bo tudi Italija imenovala svojega poslanca pri Vatikanu, Vatikan

pa svojega nuncija pri Kvirinalu, tako da bodo med obema državama tudi formalno vzpostavljeni diplomatski odnosi.

Pogodba ureja nadalje tudi vprašanje sodelstva in medsebojne pravne pomoči. Za vse podanike in delanja, ki se izvršijo na vatikanskem ozemlju, je vrhovni sodnik papež. Zločinci, ki bi pobegnili iz ene države v drugo, bodo na zahtevo izročeni. Sodilo jim bo italijansko sodišče, v katerem pa bo imela papeška država od slučaja do slučaja svoje zastopstvo.

Glede sodelovanja pri mednarodnih konferencah ali drugih prireditvah določa pogodba, da se bo smatrala nova papeška država za nevtralnino in bo sodelovala zgolj pri vprašanjih, kjer bo smatrala svoje sodelovanje za potrebno in uместno. Papež pa si pridržuje pravico, da pošilja ne glede na stališče Italije svoje zastopnike na mednarodne konference.

Glede ureditve verskega vprašanja narodnih manjšin v Italiji, ki je baje urejeno s pravkar sklenjenim konkordatom med Vatikanom in Italijo, ni mogoče ničesar izvesti. Tako italijanski kakor vatikanski krogi so glede tega skrajno rezervirani.

Konsternacija v Franciji?

— Zagreb, 12. februarja. Klerikalna »Narodna Politika« objavlja naslednjo karakteristično poročilo o pravkar izvršeni rešitvi tkzv. rimskega vprašanja:

Političnemu glasilu Vatikan »Osservatore Romano« molči na vse vesti inozemskega tiska o rešitvi rimskega vprašanja in o vseh političnih dogodkih, ki so z njim v zvezi. Vesti iz Londona so povzročile v Parizu pravo konsternacijo. Te vesti so tako vplivale na zbornico, da je v svojem odboru soglasno sprejela čl. 70. in 71. finančnega zakona, ki odredita povratek cerkvenih redov v Francijo in povračilo cerkvenih posestev. V Franciji se boje, da bo Francija z novim stanjem med cerkvo in državo Italijo izgubila na vplivu v vzhodnih deželah.

Zadoščenje v Angliji

— London, 12. februarja. Angleski tisk obirno razpravlja o sporazumu med Italijo in Vatikanom ter zlasti podčrtava izjavo zunanjega ministra Chamberlaina, ki je na nekem shodu naglasil, da tudi protestanti pozdravljajo pomirjenje v Rimu z željo, da bi se tudi druga sporna vprašanja rešila na tako ugoden in miren način.

Miloš Savčić - beograjski komisar

Beograd, 12. febr. Včeraj je bil v avdienci Miloš Savčić, o katerem so se raznesle vesti, da je najresnejši kandidat za komisarja beograjske občine. Iz okolice Miloša Savčića pa se sedaj doznava, da je sicer pripravljen dati svoje moči na razpolago državi, narodu in vladi, da pa bi v občinski upravi ne mogel doseči rezultatov, ki bi bili potrebni, vsled česar je treba najti za komisarja beograjske občine drugo osebo. Tako ostaja kot kandidat za komisarja beograjske občine bivši načelnik notranjega ministrstva Vasa Lazarevič.

Zagoneten umor pri beograjski kurilnici

— Beograd, 12. februarja. V bližini železniške kurilnice so našli davi mrtvega nočnega čuvaja Vajertove pivovarne, 25-letnega Mihajla Živkovića. Truplo je ležalo na železniškem tiru med vagoni. Ko so zjutraj železniški delavci, ki so kidali sneg, našli truplo, je bilo že docela zamrznjeno, iz česar sklepajo, da je moral biti umor izvršen že v prvih večernih urah. Živković ima prestreljeno glavo in več težjih poškodb na glavi in ostalem telesu. V bližini se nahajajo železniški službenici so zvečer sicer slišali neko streljanje, vendar pa radi strahovitega mraza ni šel nihče pogledat, kaj se je zgodilo. Kdo je izvršil umor, in kaj se skriva v ozadju, ne ve nihče. Policija je uvedla preiskavo, ki pa doslej ni rodila pozitivnih rezultatov.

Amnestija

— Zagreb, 12. februarja. Včeraj popoldne je bil izpuščen iz sodnih zaporov na podlagi kratke amnestije prof. Ljudevit Tomašič, ki je bil radi začenja vladarja obsojen na 3 leta zapora in ki mu je kasalsko sodišče znižalo kazen na 2 leti 4 mesece. Prof. Tomašič je že odsedel eno leto in dva meseca.

Čehi in Nemci

Praga, 12. febr. g. Dr. Kramář je imel danes daljši govor o razmerju med Čehi in Nemci na Češkoslovaškem. Izjavil je med drugim, da je vnaprej napovedal, da Nemčija ne bo zastopana samo v Društvu narodov, temveč da bo postala tudi članica Sveta Društva narodov. Njegova napoved se je uresničila prej, kot je mislil.

Brzovlak zavozil v delavski vlak

Velika železniška nesreča pri Zemunu. — 20 oseb ranjenih. — Vzrok še nepojasnjen.

— Beograd, 12. februarja. Nocoj se je pripetila v bližini Batajnice pri Zemunu težja železniška nesreča. Zagrebški brzovlak je okoli pol ene zjutraj z vso hitrostjo zavozil v pomožni vlak, ki je bil odposlan iz Zemuna, da očisti poledenelo progo. Lokomotiva brzovlaka je pri tem skočila s tira, dočim je lokomotivo pomožnega vlaka popolnoma razbilo. Tudi dva vagona pomožnega vlaka, v katerih je bilo okrog 100 delavcev, sta bila docela razbita. Izpod ruševin so doslej potegnili okrog 20

ranjenec. Mrtvih k sreči ni. Izmed potnikov zagrebškega brzovlaka ni bil nihče ranjen, pač pa sta težje ranjena strojevodja in ambulančni uradnik. Ker je proga popolnoma zatrpana, je ustavljen ves promet.

Iz Beograda in Zemuna je bila takoj odposlana pomoč. Uradniki beograjske, zemunske in batajniške postaje so postavljeni v disciplinarno preiskavo, dokler ne bo ugotovljeno, koga zadene krivda za to nesrečo, ki bi lahko imela še katastrofalne posledice.

Dobava premoga zasebnikom za osem dni ustavljena?

Radi strahovitega mraza dobava premoga silno otežkočena. — V Trbovljah je včeraj izostalo od dela 1300 rudarjev. — Produkcija premoga padla skoro za polovico

Ljubljana, 12. februarja. V nekoliko obveščeno prebivalstvo, da prične v ponedeljek mestna plinarna prodajati angleški premog v zmnožini po 30 do 100 kilogramov, je včeraj že na vse zgodaj prihajalo v mestno plinarno na Resljevi cesti. Tekom včerajšnjega dne so prodali angleškega premoga 19.000 kg, večina v vrečah po 50 kg. Včeraj je plinarna prodajala droban angl. premog, danes v kosih, in sicer kg po 85 para. Včeraj so delili nakaznice za premog še v pisarni, danes pa so jih začeli radi prevlečkene navala izdajati na dvorišču, kjer ga tudi tehta in spravljajo v vreče. Angleškega premoga v kosih, kupljenega za generator, je še okoli 3 vagona na razpolago, ki bo, kakor je videti, kmalu počel, ker je tudi danes še velik naval odlokalcev.

Danes je prejela mestna plinarna z Reke novo pošiljatev angleškega premoga, skupaj 55 vagonov. Ker je ta premog droban, ne prihaja v poštev za konzumente. Premog vozijo že ves dopoldan s kolodvoru.

Dabi mestna občina, oz. mestna plinarna kar najboljšo odpomaga splošnemu pomanjkanju kuriva, se je včeraj odpravil ravatelj mestne plinarne ing. g. Bartl v Mursko Središče. — Dosegel je, da so takoj odposlali vagon premoga mestni plinarni. Prometni zavod kot generalni zastopnik rudnika v Peklenici pri Murskem Središču bo pošiljal mestni plinarni vsak dan po en vagon premoga, mestni plinarni pa bo s tem omogočeno, da bo lahko odstopila privatnim strankam v Ljubljani od lasne uporabe omejeno količino premoga.

Dobava premoga je tudi v rudniku Peklenici, ki je last Karla Vargazona, komanditne družbe zelo močno otežkočena kot v vseh premogovnikih v Sloveniji. Včeraj so n. pr. popokale poljske tračnice in zato je bila dobava premoga minimalna. Premogovnik producira običajno dnevno 15 do 20 vagonov premoga, ki ga pa mora radi svoje obveznosti z direkcijsko državnih železnic skoraj vsega dovažati železnicam. Le par vagonov dobje zasebniki v Ptuju, Mariboru in v Ljubljani.

Radi strahovitega mraza je obbolelo v vseh rudnikih nenavadno veliko število rudarjev. Včeraj je samo v Trbovljah izostalo od dela 1300 rudarjev. Vsi ti so deloma bolni, deloma so se ustrelili posledic silovitega mraza. Produkcija v tem premogovniku, ki znaša dnevno povprečno 400 vagonov, je padla na 170 vagonov. Mnogo je kriva tudi okolnost, da je separacija včeraj deloma zamrznila, danes pa popolnoma.

Produkcija je padla tudi v ostalih premogovnikih. V Zagorju producirajo dnevno namesto 100 samo 45 vagonov, v Hrastniku namesto 100 samo 60 vagonov. TPD je obvezana, da daje skoro ves premog na razpolago železnicam. Le 5 odstotkov celodnevne produkcije premoga dobe privatniki, predvsem industrijska podjetja, ki bi sicer morala obrat ustaviti.

V Hrastniku nadzira dobavo premoga železnicam komisar prometnega ministrstva g. Topalović iz Beograda, v Trbovljah ing. Arnejc od zagrebške direkcije. Celodnevna produkcija premoga TPD je znašala v normalnih razmerah dnevno okoli 650 vagonov, sedaj je padla na 350. Skladnica, v katerih je bilo druga leta deponiranih na tisoče ton premoga, so sedaj prazna.

Prometno ministrstvo je dalo svojčas direkcijski državnih železnic strikten nalog, da se ima v slučaju potrebe dobava premoga privatnikom ustaviti in jo dopuščati le javnim institucijam in samoupravnim telesom. To odredbo ponekod že uveljavljajo.

Iz ljubljanske kronike

Ljubljana, 12. februarja.

Miklošičeva cesta je menda najpogostejša ulica za peke. Cima je bila namreč esla urejena, asfaltirana in razsvetljena, je postal promet na nji zelo živahen. Ves promet, ki je šel popreje po tlakovani Dunajski cesti ali po Keldovskovi ulici, gre sedaj po Miklošičevi cesti. Obenem z naraščajočim prometom pa je naraslo tudi število nesreč. Ne mine skoraj mesec, da se ne bi na Miklošičevi cesti pripetila kakšna težja prometna nesreča. Lani sta bila do smrti povožena neki pasant in neki kolezar, potem je bila težka poškodovana neka kolesarka itd. Večina ponesrečenec je postala žrtev avtomobila. Deloma gre to na račun gladke, sedaj pozimi tudi poledenela in poledenela ceste, čisto pa so krivi nesreč lastniki, ki vozijo precej brezobzirno. Krivda je pa tudi v tem, ker na križiščih ni nobenega stražnika, ki bi pazil na red, da se tam več kot potreben. Tako se je tudi včeraj pripetila težja avtomobilska nesreča. Šlo je za dva avtomobila, v katerih žive žrtve in službenici.

V Rozmanovi gostilni na Sv. Petra cesti je te dni neznan tat izmaknil ključavnice pomočniku Josipu Glavanu skoraj novo suknjo, vredno 1000 Din. — V stanovanju državnega maserja Ivana Kerina na Ahaceljevi cesti se je splazil včeraj neznan tat in mu iz predsobe ukradel več stvari, zlasti perila in mu povzročil 500 Din škodo. — Dva dni popreje je bila v Rozmanovi gostilni ukradena suknja mitniškega prejemnika Ivanu Benediku. Suknja je bila vredna 1900 Din.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0 — 228275, Berlin 13505 — 13535 (1352), Bruselj 0 — 79242, Budimpešta 0 — 9305, Curih 10944 — 10974 (10959), Dunaj 0 — 80052, London 0 — 27658, New York 0 — 5686, Pariz 22152 — 22352 (22252), Praga 1682 — 169 (1686), Trst 29713 — 29913 (29813).
Efekti: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Prastrednja 930 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260 — 280, Stavbna 56 den., Šestir 105 den.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 80052, Berlin 1352, Amsterdam 228275, Budimpešta 9305, Milan 29813, London 27658, Pariz 22252, Praga 1686, Curih 10959, New York 5686.

INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.125, Dunaj 73.05, Budimpešta 90.60, London 25.2425, New York 519.95, Pariz 30.30, Milan 27.20, Berlin 123.40, Praga 1538.

Vedno nove žrtve silnega mraza

Zima še vedno ni popustila. — Obupna situacija v železniškem prometu. — Velike nadloge v vseh sosednih državah.

— Zagreb, 12. februarja. Po objavi zagrebške direkcije je situacija v železniškem prometu naravnost obupna. Poleg silnega mraza, ki že sam po sebi ovira redni promet, so nastali na listi in sušaški progi znova snežni zameti, tako da sta obe progi docela neprehodni. Z Dalmacijo in v Sušakom je zaradi tega ustavljen ves promet. Na Sušak se od včeraj opoldne ni prispel noben vlak. Vsi vlaki, ki so včeraj odšli iz Zagreba odnosno iz Sušaka, so običajni na progi. Temperatura je od včeraj zopet padla. Pri Fužini je bilo danes zjutraj 32 stopinj pod ničlo, na Sušaku pa 17. V Zagrebu znaša povprečna temperatura 25 stopinj pod ničlo.

— Zagreb, 12. februarja. Najnižje temperature današnjega dne so bile zabeležene v Mitroviču in v Gospiču. Na obeh mestih je termometer kazal 28 stopinj pod ničlo. V ostalih krajih so bile zabeležene teje temperature: Osijek 26, Lipik 25, Beograd 22, Sarajevo 11, Maribor 22, Kraljevica 15, Karlovac 21, Lepoglava 28, Split 1 pod ničlo, nasprotno pa je imel Dubrovnik 4 stopinje nad ničlo.

Danes je zmrznela Sava, kar se ni pripetilo zadnjih 50 let.

— Sibenik, 12. februarja. Danes je divjala v Sibeniku in okolici strahovita burja. Vihar je metal ljudi na tla in več prebivalcev poškodoval. Ljudje sploh niso prihajali na ulice. Tudi kmetje iz okolice so ostali doma. Trg je bil zato danes skoro prazen in brez svežih živil. Zaradi težke burje je bil ustavljen tudi avtomobilski promet z bližnjim in daljnjo okolico.

— Beograd, 12. februarja. Po objavi beograjske železniške postaje, bo Orient-ekspress vozil 7 dni iz Carigrada samo do Sofije in nazaj.

— Zagreb, 12. februarja. Pri Odri zmrznil seljak

— Zagreb, 12. februarja. V Mali Mlaki blizu Zagreba je pri Odri zmrznil seljak Josip Tišenič, ki je šel s svojim kumom v zidnico po vino. Ker mu je na povratku sprednjino in se je poškodoval, je odhitel kum k nekim ciganom po pomoč. Šli so iskati Tišeniča, ki ga pa niso več našli. Šele kasneje ga je našla njegova žena mrtvega. Šel je po poti dalje, padel pa je na ledu v neko mlako in zmrznil. V Popovci v Mošlavinu je zmrznil neki seljak. Sedel je v snegu, da bi se odpočil, pri tem pa je zaspal in zmrznil.

Položaj v inozemstvu

— Praga, 12. februarja. Na češkoslovaških železnicah se čuti pomanjkanje stro-

